

POWSTAŃCZE BIOGRAMY

Kpr. Kazimierz ALEKSANDROWICZ „Skryty”; ur. 29.01.1926 r. s. Juliana i Apolonii z d. Walawko. Po śmierci ojca w roku 1928 przebywał w domach dziecka w Samborze, Strudze k/Warszawy oraz w Zakładzie Wychowawczym w Ciechanowie. Pierwszego września 1939 zakład był dwukrotnie bombardowany, a następnie ewakuowany do Warszawy. Kierownikiem internatu, w którym umieszczono Aleksandrowicza był por. kawalerii Jerzy Strzałkowski, organizator i dowódca Powstańczych Oddziałów Specjalnych „Jerzyki” i w tej organizacji Aleksandrowicz został zaprzysiężony w roku 1941. Następnie ukończył konspiracyjną szkołę i zdał egzamin dojrzałości. W październiku 1943 ukończył również konspiracyjną podchorążówkę, a w grudniu zgłosił się do oddziału partyzanckiego mjra „Szczęsnego”. W marcu 1944 r. trafił do 27 Wołyńskiej Dywizji Piech AK. W jej szeregach walczył z Niemcami i Ukraińcami na Wołyniu i Polesiu, a także na Lubelszczyźnie. Urlopowany w lipcu 1944 r. z powodu tyfusu plamistego, wyjechał do Warszawy. Po wybuchu Powstania walczył na Powiślu w zgrupowaniu „Krybar”, w Śródmieściu w zgrupowaniu „Harnaś”, na następnie na Górnym Czerniakowie w zgrupowaniu kpt. „Kryski”, gdzie 12 września został ciężko ranny. Od 22 września w niewoli niemieckiej w obozie pod Grudziądzem. Po ofensywie styczniowej w 1945 r. i „wyzwoleniu” obozu przez wojska sowieckie, dostał się z kolei w ręce NKWD i został skazany za przynależność do AK na 15 lat śledzactwa w Krasnojarskim Kraju. Po amnestii wrócił w styczniu 1954 r. do Polski, gdzie na przeszło rok osadzono go w więzieniu w Tomaszowie Mazowieckim. Po wyjściu na wolność usiłował zameldować się w Warszawie, ale peerelowskie władze nie wyraziły na to zgody, w związku z czym na miejsce pobytu wybrał Ostrów Mazowiecką. Zmarł 8 marca 1994 roku.

Józef BADECKI „Bohdan”, „Inżynier” ur. 18 maja 1899 r. w Kresławce (ob. Łotwa), s. Józefa i Wandy. Za udział w wojnie polsko-bolszewickiej odznaczony Krzyżem Walecznych. W okresie międzywojennym oficer 18 Pułku Artylerii Lekkiej w Ostrowi Mazowieckiej. W Wojnie Obronnej szef sztabu Artylerii Dywizyjnej 18 Dyw. Piech. 12 września 1939 r. wydostał się z okrążenia pod Andrzejewem i wkrótce włączył się do konspiracji. Żołnierz ZWZ-AK, między innymi

w sztabie Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej – referat artylerii. Podczas Powstania ujęty 23 września przez Niemców jako cywil, wyszedł z miasta.

Kpt. Gustaw BILLEWICZ „Sosna”. Ur. 25 sierpnia 1907 r. w m. Summa gub. archangielska (Rosja) s. Jana i Celiny z d. Dąbrowska. Po przybyciu do Polski uczył się w Gimnazjum Wł. Giżyckiego, a następnie w Korpusie Kadetów w Chełmie. Po ukończeniu w 1929 r. Szkoły Podchorążych Artylerii, dostał przydział do 18 PAL w Ostrowi Mazowieckiej gdzie między innymi dowodził plutonem armat 75mm. W roku 1934 przeniesiony do 16 PAL (p.o. dowódcy, a następnie d-ca baterii). W roku 1938 otrzymał awans na kapitana. W Wojnie Obronnej pełnił obowiązki adiutanta 16 PAL, a od 21 września adiutanta 30 PAL, z którym brał udział w obronie Modlina. Po kapitulacji twierdzy w obozie w Działdowie, z którego wkrótce został zwolniony (październik 1939) i przybył do Warszawy. Za udział w walkach we wrześniu odznaczony Krzyżem Walecznych. W konspiracji w Dowództwie Głównym SZP, a następnie w POZ. Po scaleniu z AK – dowódca zgrupowania w Obwodzie Śródmieście Wojskowej Służby Ochrony Powstania. Podczas Powstania dowodził batalionem „Chrobry I” oraz zgrupowaniem „Kuba”. Walczył na Woli i Starym Mieście, skąd kanałami przedostał się do Śródmieścia. Ranny 9 września na ul. Chmielnej, zmarł dwa dni później w szpitalu na zakażenie krwi. Podczas Powstania mianowany majorem i odznaczony Krzyżem Walecznych oraz Virtuti Militari kl. V.

Strz. Dobrosława CIBORSKA z d. Pstrągowska „Sława”, „Barkas” – sanitariuszka. Ur. 16 listopada 1920 r. w Wieluniu. Od 1939 r. żołnierz ZWZ-AK w Ośrodku Wąsewo – instruktorka szkolenia sanitarnego. Od roku 1942 przeniesiona do VII Obwodu Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej (powiat warszawski), 1 Rejon Legionowo. W Powstaniu w batalionie por. „Znicza” w Grupie „Kampinos”. Brała udział w walkach w rejonie Kampinosu i Jaktorowa.

Zbigniew CZAJKOWSKI „Nowy”? Ur. 7 marca 1921 r. w Wiszence (ob. Białoruś). Od roku 1941 żołnierz ZWZ-AK w Ośrodku Ostrów Mazowiecka gdzie zajmował się wywiadem. W roku 1943 zbiegł przed aresztowaniem do Warszawy. Brał udział w Powstaniu Warszawskim.

Po wojnie ukończył studia w Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu (1951 r.) uzyskując dyplom lekarza weterynarii. Rok później uzyskał stopień doktora. W roku 1957 przeniósł się do Szczecina gdzie zorganizował Katedrę Zoohigieny, którą kierował aż do śmierci. W roku 1960 został docentem. Był autorem i współautorem ponad 100 publikacji oraz autorem dwóch podręczników. Zmarł 12 kwietnia 1976 r. w Szczecinie i tam też został pochowany.

Rtm. Kazimierz DRACZYŃSKI „Sokół”. Ur. 25 maja 1909 roku w Nieświeżu, s. Wincentego i Heleny. Absolwent Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii. Oficer 5 Pułku Ułanów Zasławskich z Ostrołęki (d-ca szwadronu). Współorganizator 1 Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza, z którym wziął udział w Wojnie Obronnej w składzie Armii Łódź” jako oficer taktyczny pułku. Ranny podczas walk nad Wartą we wrześniu 1939 roku, był leczony w jenieckim szpitalu wojennym w Warszawie. Od jesieni 1939 r. w konspiracji: OW-ZWZ-AK. Organizował konspiracyjny pułk ułanów (5 Pułk Ułanów Spieszonych AK) na terenie Warszawy. W lutym 1940 r. zbiegł z transportu jeńców i do połowy 1941 r. działał na terenie Ośrodka Wąsewo. Uczestnik Powstania Warszawskiego jako dowódca batalionu „Zaremba” na terenie Śródmieścia Południe. Ranny 7 sierpnia. Po kapitulacji Powstania w oflagu VIIA Murnau. Po wyzwoleniu przez wojska amerykańskie był oficerem w II Korpusie Polskim, a po demobilizacji pozostał na emigracji. Działacz niepodległościowy w WLK Brytanii, redaktor „Przeglądu Kawalerii i Broni Pancernej”, współpracownik Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Władysława Sikorskiego. Zmarł 18 czerwca 2012 r w Londynie.

Karolina DRYSZCZYK z d. Damięcka „Emilka”. Ur. 13 marca 1920 r. od marca 1942 żołnierz AK. Łączniczka na trasie Warszawa - Ostrów Mazowiecka - Goworowo. Brała udział w Powstaniu Warszawskim.

Plut. Jerzy FLANTZ (FLANC) „Grab”. Ur. 25 lipca 1924 r. Uczeń gimnazjum w Ostrowi. Żołnierz ZWZ-AK Placówka Ostrów Mazowiecka. Aresztowany 10 kwietnia wraz z kilkunastoma innymi uczniami ostrowskiej „Handlówki” (Private Handelsschule), więzień Pawiaka i obozu w Oświęcimiu nr 16785 P (Pole). W wyniku starań rodziny

zwolniony 4 marca 1942 r. z obozu, wyjechał do Warszawy i nadal pozostał czynnym żołnierzem podziemia. W Powstaniu w plutonie „Felek” kompanii „Rudy”, legendarnego batalionu „Zośka”. Poległ 6 sierpnia na Woli w rejonie szpitala im. Karola i Marii.

Tadeusz GREGORCZYK „Toro”. Ur. W 1913 r. żołnierz ZWZ-AK komendant Placówki Komorowo. Aresztowany 16 stycznia 1941 roku był więziony w ostrowskim „Browarze” i w Alei Szucha. Zbiegł podczas transportu z Pawiaka. Brał udział w Powstaniu jako dowódca oddziału na Woli. Poległ 19 sierpnia. Pośmiertnie odznaczony Orderem Virtuti Militari V kl.

Wiktor GREGORCZYK „Reniewicz”. Ur. 21.06.1916 r. żołnierz ZWZ-AK Placówka Komorowo. Aresztowany w lutym 1942 r., zwolniony za okupem. Walczył w Powstaniu Warszawskim. Zginął 17 stycznia 1945 r. !!!

Strz. Ryszard GRZEGORCZYK „Tur”. Ur. 9(10) lipca 1924 r. w Miastkowie s. Franciszka i Henryki, żołnierz ZWZ-AK Ośrodek Wąsewo. Na przełomie lat 1943/1944 przeniesiony do Warszawy. Podczas powstania walczył w zgrupowaniu „Sienkiewicz”, a następnie w batalionach „Łukasiński” i „Gozdawa” na Woli i Starówce skąd kanałami przedostał się do Śródmieścia. Po kapitulacji Powstanie w niewoli niemieckiej.

Plut. podchor. Czesław JANKOWSKI „Kanut” ur. 5 lutego 1912 r. w Nikołajewsku (Rosja), s. Franciszka i Kazimiery. Po powrocie do kraju ukończył w latach trzydziestych szkołę rolniczą w Warszawie, a następnie pracował jako nauczyciel w Równem na Wołyniu. Przed 1939 rokiem ożenił się i rozpoczął studia ekonomiczne na Uniwersytecie Lwowskim. W roku 1940 uciekli wraz z żoną spod okupacji sowieckiej i zamieszkali w rejonie Ostrołęki. Schwytyany podczas łapanki, został wywieziony na przymusowe roboty w okolicach Królewca, z których wkrótce uciekł. Wraz z żoną przenieśli się do Warszawy gdzie zajmował się tajnym nauczaniem. Żołnierz AK V Obwód Mokotów. Podczas Powstania walczył na Mokotowie, a po przejściu kanałami, również w Śródmieściu Południe, między innymi w pierwszej kompanii batalionu „Ruczaj”. Po kapitulacji Powstania w niewoli niemieckiej –

obóz w Łambinowicach. Po powrocie do kraju pracował jako nauczyciel w szkole podstawowej w Kisielnicy, w Technikum Przemysłowo-Pedagogicznym w Łomży (dyrektor), a po licznych perturbacjach osiadł w Ostrowi Mazowieckiej, gdzie do emerytury uczył w Liceum Ekonomicznym. Zmarł 28 marca 1984 r. w Ostrowi Mazowieckiej.

Kazimiera Genowefa KOSKO z d. Napiwocka ur. 20 listopada 1914 r. w Ostrowi Mazowieckiej, córka Antoniego i Franciszki z d. Świderek. Żołnierz AK. Zmarła 6 lipca 1990 r. w Warszawie, pochowana w Ostrowi Mazowieckiej.

Kpt/mjr Kazimierz KOSKO ps. „Dąbrowa, „Witold”; ur. 01.11.1906r. w Piątnicy/Łomży s. Antoniego i Wiktorii z d. Bednarskiej. W roku 1927 ukończył Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Łomży, a w 1931 Szkołę Podchorążych Artylerii w Toruniu i otrzymał przydział do 18 PAL w Ostrowi Mazowieckiej. W Wojnie Obronnej walczył jako d-ca 8 baterii w 51 PAL (41 D. Piech Rez.). W konspiracji żołnierz OW „Wilki”, ZWZ, AK; w Powstaniu w oddziale „Żbik”, Zgrupowanie „Róg” – Grupa „Północ”. Walczył na Starym Mieście. Po kapitulacji Powstania wyszedł z Warszawy z ludnością cywilną. Odznaczony Krzyżem Srebrnym Virtuti Militari oraz Krzyżem Walecznych. Zmarł w Warszawie 20 maja 1985 r. Pochowany w Ostrowi Mazowieckiej

St. wachm. Feliks KUBICKI „Andrzej”, „Wąsół”. Ur. w 1895 r (1898r.). Podoficer 5 Pułku Ułanów Zasławskich. Uczestnik Wojny Obronnej. Od roku 1940 żołnierz OW-ZWZ-AK, organizator konspiracji w Ośrodku Wąsewo. Przeniesiony do Warszawy brał udział w Powstaniu. Odznaczony Orderem Virtuti Militari V kl. oraz Krzyżem Walecznych. Zmarł 13 sierpnia 1983 r. w Łodzi.

Kpr. podch. (ppor.?) Stanisław KURPIEWSKII „Lot” ur. 1 lipca 1920 r. w Śniadowie, s. Jana i Heleny z d. Kaliściak. Uczestnik Wojny Obronnej. Od stycznia 1940 r. żołnierz OW „Wilki”-ZWZ-AK w Ośrodku Wąsewo - łącznik, ukończył kurs podchorążych. W Oddziale Partyzanckim „Tatara”, przeniesiony w marcu 1944 r. do Warszawy. Podczas Powstania walczył w Śródmieściu Północ w 167 plutonie 2 kompanii „Szare Szeregi” batalionu „Kiliński”. Dwukrotnie ranny, odznaczony Krzyżem Walecznych. Po kapitulacji w niewoli niemieckiej

(nr jeniecki 298370), a następnie w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Po wojnie pozostał na emigracji w Wlk. Brytanii. Zmarł 3 kwietnia 1987 r.

Por. Stefan LIPÍŃSKI „Brzoza” ur. 1915 r. w Jaworach gm. Goworowo, s. Kazimierza i Stanisławy z Pilarskich. Od roku 1924 rodzina przeniosła się do Ostrowi, gdzie w roku 1933 ukończył liceum, a następnie w 1937 Szkołę Podchorążych Wojsk Łączności w Zegrzu, po czym otrzymał przydział do garnizonu w Poznaniu. Brał udział w akcji zajęcia Zaolzia w roku 1938 oraz w Wojnie Obronnej, podczas której dostał się do niewoli, z której wkrótce zbiegł i aktywnie włączył się do konspiracji: ZWZ-AK. Podczas Powstania był dowódcą radiostacji powstańczej w zgrupowaniu ppłk. „Żywiciela” (ppłk Mieczysław Niedzielski) na Żoliborzu. W czasie walk został ranny. Poległ 26 (28) września na ul. Pogonowskiego.

Kpt/mjr Kazimierz NOWACKI „Witold”, „Szkodnik”, „Żyrafa” ur. 5 grudnia 1907 r. w Filadelfii (USA) s. Leona i Pauliny. W roku 1908 rodzina wróciła do „starego kraju” i zamieszkała w Ostrowi. Tutaj ukończył liceum (1928 r.), a następnie Szkołę Podchorążych Artylerii w Toruniu (1931 r.) i otrzymał przydział do 18 PAL. W Wojnie Obronnej d-ca 7 baterii haubic 100 mm w 51 PAL. Podczas walk w okolicach Stoczka Łukowskiego został ciężko ranny i wzięty do niewoli przez wojska sowieckie. Dzięki matce udało mu się zbiec ze szpitala w Krzemieńcu. Żołnierz OW „Wilki”-ZWZ-AK w Warszawie, między innymi był komendantem 4 Rejonu II Obwodu Warszawskiego Okręgu AK. W czasie Powstania dowódca Zgrupowania „Żyrafa” na Żoliborzu. Podczas walk w okolicach os. Zdobycz Robotnicza zostaje ranny. Mianowany majorem. Po kapitulacji w niewoli niemieckiej w obozach Altengrabow i Sandbostel. Wraz z ppłk. „Żywicielem” oraz z innymi 28 oficerami z Powstania został przekazany Gestapo i osadzony w obozie koncentracyjnym Neuengamme jako szczególnie niebezpieczny wróg III Rzeszy. Od śmierci uratowała ich interwencja szwedzkiego Czerwonego Krzyża. Po wojnie wrócił do kraju i zamieszkał początkowo we Wrocławiu, a następnie w Ostrowi. Za Wojnę Obronną został odznaczony Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari, a za Powstanie Krzyżem Walecznych. Zmarł 19 września 1974 r.

Chor. Bolesław PILARS „Sokół”. Przed 1939 r. podoficer w Szkole Podchorążych Piechoty w Komorowie. Od roku 1940 żołnierz Polskiej Organizacji Zbrojnej, a następnie ZWZ-AK w Placówce Ostrów Mazowiecka Miasto, gdzie między innymi prowadził dokumentację Komendy Powiatowej POZ oraz zajmował się przerzutami przez granicę między Generalną Gubernią, a tzw. Ostlandem. Uczestnik Powstania Warszawskiego.

Jerzy RYCHTER ur. 13 grudnia 1923 r. żołnierz ZWZ Placówka Ostrów Mazowiecka Miasto; uczeń „Handlówki”, aresztowany 10 kwietnia 1941 r. więzień Pawiaka i obozu w Oświęcimiu (nr obozowy 16786). Staraniem rodziny zwolniony po roku z obozu, wyjechał do Warszawy, gdzie zginął w Powstaniu

Stanisław RYCHTER brat Jerzego; żołnierz ZWZ Placówka Ostrów Mazowiecka Miasto; uczeń „Handlówki”, aresztowany 10 kwietnia 1941 r. więzień Pawiaka i obozu w Oświęcimiu (nr obozowy 16787). Staraniem rodziny zwolniony po roku z obozu, wyjechał do Warszawy, gdzie zginął w Powstaniu

Por. Kazimierz Seweryn WASILEWSKI „Bachus”. Ur. 6 marca 1901 r. w Ostrowi Mazowieckiej, s. Walentego i Marii z d. Sławkowska. Zdał maturę w ostrowskim gimnazjum w roku 1921. Oficer Wojska Polskiego. W konspiracji żołnierz AK (I Obwód „Radwan” Warszawskiego Okręgu AK – zgrupowanie „Siekiera”)w Powstaniu walczył w zgrupowaniu „Kryśka” na Czerniakowie. Poległ 16 września na ul. Idźkowskiego.

Marek ZAKRZEWSKI ur. 1896 r. wychowanek ostrowskiego gimnazjum, ppor. rez. WP. Przed wojną komendant portu rzeczno na Czerniakowie; oficer AK; uczestnik Powstania Warszawskiego, poległ na Solcu.

Adam BOCIAN z Zaszkowa; wywieziony w roku 1940 wraz z całą rodziną do łagrów w Kotłasie. Nie udało mu się dotrzeć do Armii gen. Andersa. Żołnierz 1 Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki; ranny pod Lenino, następnie w 3 Dyw. Piech. walczył we wrześniu 1944 r. na przyczółku czerniakowskim, ponownie ranny w grudniu 1944 r. Ojciec

i siostra zmarli na zesłaniu, do kraju powróciła matka i brat (również żołnierz 1 Dyw. Piech.).

Jan PIWOŃSKI z Gąsiorowa. Ur. 1924 r. s. Władysława i Józefy, wywieziony 10 lutego 1940 r. z bliskimi (rodzice i czworo rodzeństwa) jako rodzina „wroga ludu” (ojciec był gajowym) do łagru w Kwitok. Żołnierz 1 Dywizji Piechoty im. T. Kościuszko, poległ we wrześniu 1944 r. na przyczółku czerniakowskim. Reszta rodziny wróciła z zesłania w roku 1946.

Stanisław GAŁĄZKA – sybirak, żołnierz 1 Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki; poległ w Warszawie we wrześniu 1944 r.

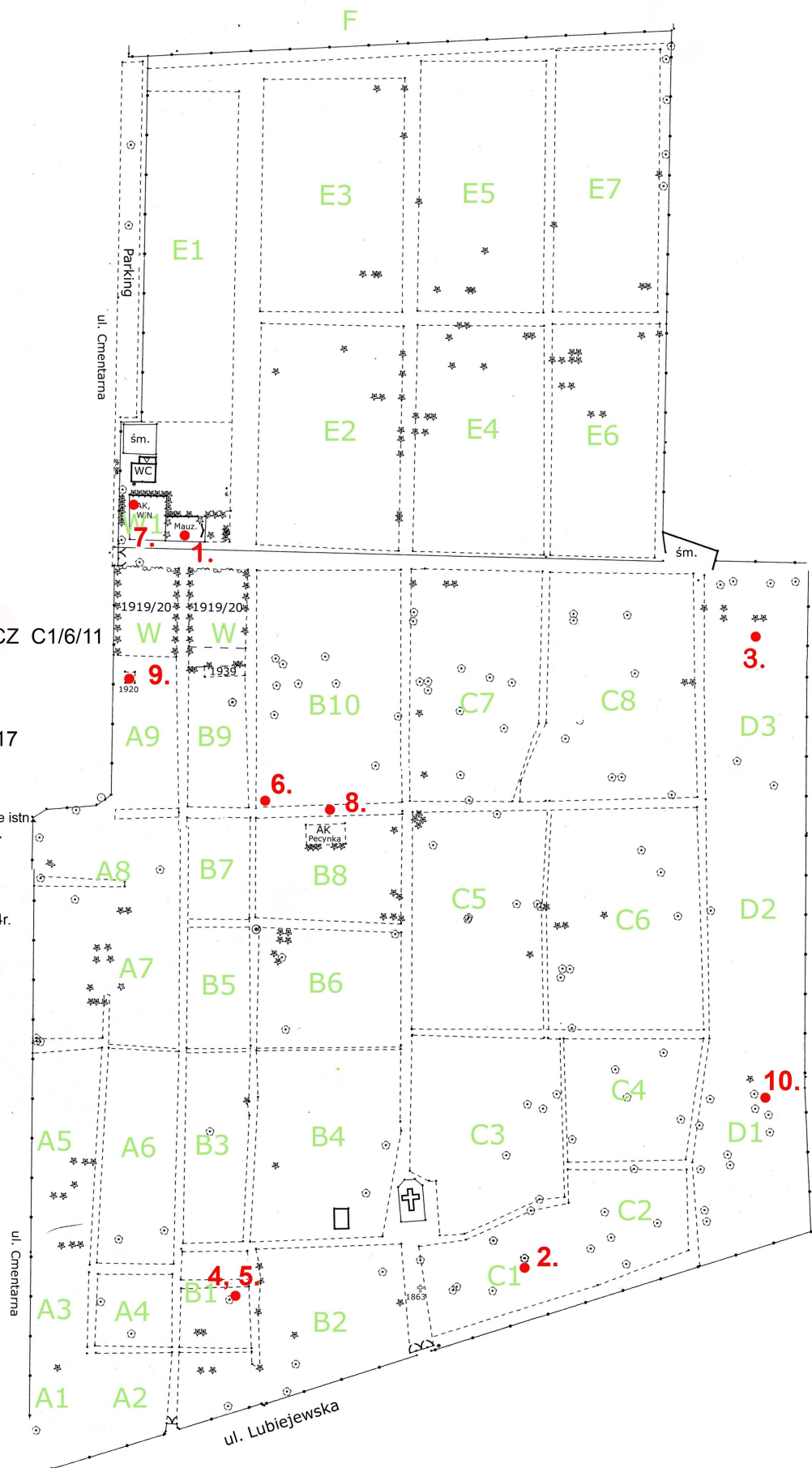
Opracowanie: Andrzej Mierzwiński

Skład: Adrian Paszczyk

WARSZAWSCY POWSTAŃCY

NA CMENTARZU PARAFIALNYM
W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

1. MAUZOLEUM - W1
2. kpr. Kazimierz ALEKSANDROWICZ C1/6/11
3. Czesław JANKOWSKI - D3/15/9
4. Kazimiera KOSKO - B1/9/1
5. mjr Kazimierz KOSKO - B1/9/1
6. mjr Kazimierz NOWACKI - B10/1/17
7. rtm. Witold PILECKI - W1
8. por. Stefan LIPIŃSKI - B 10/1 grób nie istn.
9. mogiła poległych 4 sierpnia 1920 r
A9/13/7
10. Stanisław GAŁĄZKA - D1/17/12
żołnierz 1 D. Piech. poległ w Warszawie IX.1944r.

72. rocznica Powstania Warszawskiego
Wydanie okolicznościowe

Ostrów Mazowiecka 2016 r.